

مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان: مرور سیستماتیک براساس مدل رایت^۱

Components of Teachers' Professional Ethics: A Systematic Review Based on Wright's Model

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۰۱/۱۵؛ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۴/۰۴

M. Gholampour H. pourshafei (Ph.D)

M. Farasatkah (Ph.D) M. Ayati (Ph.D)

Abstract: the aim of present research is to analyze the components of teachers' professional Ethics. approach of the present research is of descriptive and its method is systematic review on the Wright and colleague model (2007). The population consists of 623 articles about components of professional ethic of teachers, have been presented in valid scientific magazines between 2000 and 2020. Sample of the research is 29 articles, have been collected systematically and have been chosen by thematic monitoring of data. Based on data analysis, components of professional ethic of teachers were classified on 4 dimensions and in 14 factors. These dimensions include an individual dimension (consists of personality factors, perceptive skills, religious commitment and neatness in terms of one's appearance), organizational dimension (consists of commitment, professional development and communication), social dimension (consists of social values and social relations) and teaching and learning process (consists of observing the educational rules, teaching content, method of teaching, assessment and research).

Keywords: components, professional ethics, teachers, systematic review

هادی پورشافی^۳

محسن آیتی^۵

میشم غلام پور^۲

مقصود فراسخواه^۴

چکیده: هدف مقاله حاضر بررسی مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان است. رویکرد مقاله کیفی و روش آن مرور سیستماتیک براساس مدل رایت و همکاران (۲۰۰۷) است. جامعه پژوهش، متشکل از ۶۲۳ مقاله درباره مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان است که بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۰ میلادی در مجلات علمی معتبر ارائه شده‌اند. نمونه پژوهش شامل ۲۹ مقاله است که به صورت هدفمند جمع‌آوری و بر اساس پایش موضوعی داده‌ها انتخاب شده‌اند. داده‌های مقاله از تحلیل کیفی اسناد مورد مطالعه، گردآوری شده‌اند. بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها، مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان در ۴ بُعد و ۱۴ عامل طبقه‌بندی شدند. این ابعاد شامل بُعد فردی (مشمول بر؛ شخصیتی، مهارت‌های ادراکی، تعهد دینی و آراستگی ظاهری)، بُعد سازمانی (مشمول بر؛ تعهد، توسعه حرفه‌ای و ارتباطات)، بُعد اجتماعی (مشمول بر؛ ارزش‌های اجتماعی و مناسبات اجتماعی) و بعد فرآیند یاددهی و یادگیری (مشمول بر؛ رعایت قوانین آموزشی، محتوا، تدریس، ارزشیابی و پژوهش) می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: مؤلفه، اخلاق، اخلاق حرفه‌ای، مرور

سیستماتیک

۱. مقاله مستخرج از رساله دکتری نویسنده اول با عنوان طراحی برنامه درسی تربیت اخلاقی دانشجوی معلمان دانشگاه فرهنگیان به انضمام دلالت‌های تدوین می‌باشد.

Meysam.gholampoor@birjand.ac.ir

۲. دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی دانشگاه بیرجند

Hpourshafei@birjand.ac.ir

۳. دانشیار دانشگاه بیرجند (نویسنده مسئول)

M_farasatkah@yahoo.com

۴. استاد تمام موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

Mayati@birjand.ac.ir

۵. دانشیار دانشگاه بیرجند

مقدمه

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به عنوان یکی از محوری‌ترین اسناد در حوزه آموزش و پرورش در سال ۱۳۹۰ به تصویب رسید و ابلاغ شد. در این سند به ابعاد اخلاقی معلمان و رشد آن‌ها توجه ویژه‌ای شده است (هدف‌های کلان ۱، ۲، ۴، ۵) از سویی در راهکارهای اجرایی اهداف این سند نیز تقویت اخلاق حرفه‌ای معلمان مورد توجه است (راهکار ۲-۳). اصطلاح اخلاق حرفه‌ای به‌عنوان یکی از ویژگی‌های سرمایه‌های انسانی و معنوی هر جامعه یا سازمانی بوده و به‌عنوان نوعی تعهد اخلاقی و وجدان کاری نسبت به هر نوع کار، وظیفه و مسئولیت از قرن ۱۸ و ۱۹ میلادی در ادبیات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی نویسندگان غربی رایج شد. اولین قانون تدوین‌شده در زمینه اخلاق حرفه‌ای به سوگندنامه پزشکی بقراط در یونان باستان برمی‌گردد که در آن وظایف و مسئولیت‌های اخلاقی پزشکان مشخص شده بود (عزیزی، ۱۳۸۹). در واقع، اخلاق حرفه‌ای مجموعه‌ای از استانداردها و سلوک بشری است که رفتار افراد و گروه‌ها در یک ساختار حرفه‌ای را تعیین می‌کند و مفهوم آن از علم اخلاق اتخاذ شده است. در ابتدا مفهوم اخلاق حرفه‌ای در معنای اخلاق کار و مشاغل به کار می‌رفت. امروزه نیز عده‌ای از نویسندگان اخلاق حرفه‌ای از معنای نخستین این مفهوم برای تعریف آن استفاده می‌کنند. ویژگی اخلاق حرفه‌ای در مفهوم امروزی آن عبارت است از هویت، علم و دانش داشتن، نقش کاربردی داشتن، ارائه صبغه‌ای حرفه‌ای، بومی و وابسته بودن به فرهنگ، وابستگی به یک نظام اخلاقی، ارائه دانش انسانی و دارای زبان روشن انگیزشی است (نصیری ولیک نبی و نویدی، ۱۳۹۵). این مهم در حرفه آموزش و کسوت معلمی با توجه به نقش الگویی معلمان برای فراگیران و حتی برای نظام اجتماعی خود از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. به طوری که برخی محققین آموزش را یک حرفه اخلاقی می‌دانند (سنگر، ۲۰۰۸).

پایبندی معلمان به اصول و ارزش‌های اخلاق حرفه‌ای، هم از منظر توسعه فرهنگ سازمانی مبتنی بر اخلاقیات و هم از منظر انتقال صفات ممیزه و ویژگی‌های برجسته انسانی به فراگیران و در نتیجه اشاعه آن در جامعه بسیار حائز اهمیت است. به عبارت دیگر معلمان از دو جهت ملزم به رعایت اصول اخلاقی هستند؛ اول، به جهت جایگاه تأثیرگذاری که بر رفتار و افکار

مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان: مرور سیستماتیک براساس مدل رایت

فراگیران دارند، باید خود را آراسته به فضایل اخلاقی نماید و دوم، به جهت وظیفه‌ای که در قبال برآوردن نیازهای آموزشی فراگیران دارد باید با رعایت اصول اخلاقی در انجام وظایف حرفه‌ای، مسئولیت‌های آموزشی خود را به بهترین نحو انجام دهند (نعمتی و محسنی، ۱۳۸۹).

گسترده‌گی، پویایی و پیچیدگی موضوع اخلاق حرفه‌ای، باعث می‌شود که مؤلفه‌ها، اصول و نگرش‌های مختلفی در این خصوص در سازمان‌ها و جوامع مختلف به وجود آید. در این راستا منشورهای اخلاقی و الگوهای آموزشی متفاوتی برای هر نهاد با توجه به ذی‌نفعان و فرهنگ جوامع به وجود آمده است. از سویی دیگر وقتی بحث از آموزش و اخلاق در آن مطرح می‌شود پیچیدگی مضاعفی با توجه به ماهیت حرفه به وجود می‌آید. واضح است اخلاق حرفه‌ای نقش مؤثری بر کیفیت آموزش‌های ارائه‌شده و اجرای برنامه‌های درسی قصد شده دارد. پرداختن به اخلاق حرفه‌ای معلمان در دهه‌های اخیر در اغلب کشورهای جهان مورد توجه قرار گرفته (گودفرد و اپروکس^۱، ۲۰۰۶ و داونپورت^۲ و همکاران، ۲۰۱۵) و مبانی اخلاق معلمی و اصول تدریس در قالب کدهای اخلاق حرفه‌ای و استانداردهای حرفه‌ای گری تدوین شده است. رعایت اخلاق حرفه‌ای توسط معلمان تضمین‌کننده‌ی سلامت فرآیند یاددهی - یادگیری در سازمان‌های آموزشی است. در این میان شناسایی کدها و مؤلفه‌های اخلاقی برای حرفه معلمی از ضروریات امر می‌باشد.

با نگاهی به پژوهش‌های انجام شده در زمینه مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان به طیف گسترده‌ای از طبقه‌بندی‌ها و ابعاد می‌رسیم. که برخی از این مؤلفه‌ها در پژوهش‌ها شامل؛ شایستگی تخصصی (بون^۳، ۲۰۱۱)؛ شناخت ابعاد فراگیر (قنبرپور و همکاران، ۱۳۹۸)؛ ارزشیابی استاندارد (اشرف^۴ و همکاران، ۲۰۱۸)؛ پذیرش زمینه‌های فرهنگی و مذهبی مختلف (آکامنت^۵ و همکاران، ۲۰۱۸)؛ توجه به قوانین سازمانی (الهوتی^۶، ۲۰۱۸)؛ تعامل مناسب با همکاران (شاپیرا لیچنسکی^۷، ۲۰۱۹) است.

-
1. Gottfried & Aprix
  2. Davenport
  3. Boon
  4. Ashraf
  5. Akcamete
  6. Al-Hothali
  7. Shapira – Lishchinsky
- ۱۴۷

لازمه موفقیت تلاش‌های انجام شده در زمینه بهسازی آموزش و پرورش، توسعه اخلاق- حرفه‌ای و افزایش دانش معلمان در این زمینه است. معلمانی که اصول اخلاق حرفه‌ای را رعایت می‌کنند؛ دانش‌آموزان آن‌ها از انگیزش تحصیلی بالاتری برخوردارند (خاکپور و درویشی، ۱۳۹۵). شناسایی این کدها از یک سو راهنمای معلمان برای رعایت اخلاقیات در حرفه آموزش خواهد بود و مانع از غفلت از عناصر و مؤلفه‌های کلیدی اخلاق حرفه‌ای آموزش توسط معلمان خواهد شد و از سوی دیگر می‌تواند به عنوان زمینه و راهنمایی برای آموزش دانشجویان معلمان در برنامه درسی تربیت اخلاقی دانشگاه فرهنگیان مورد استفاده دستاورد کاران قرار گیرد.

با توجه به آنچه گذشت در پژوهش‌های انجام شده کدها و مؤلفه‌های اخلاقی متعدد و پراکنده‌ای در زمینه اخلاق حرفه‌ای معلمان بیان شده است، از سویی با توجه به جست‌وجوی محققین در داخل و خارج کشور پژوهشی جهت یکپارچه‌سازی مؤلفه‌های اخلاقی معلمان صورت نگرفته است. لذا در این پژوهش برآن شدیم تا مؤلفه‌های تشکیل دهنده اخلاق حرفه‌ای معلمان را شناسایی و به صورت ساختاریافته ارائه دهید. بدین ترتیب پرسش مورد بررسی حاضر به این شرح قابل تدوین است: مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان در امر آموزش چیست؟

چارچوب نظری

آموزش، زیربنای توسعه پایدار انسانی است و ابزار اصلی برای تحقق اهداف توسعه به شمار می‌رود. آموزش باید در جهت توسعه کامل شخصیت انسانی باشد و تحقق اهداف آموزشی نمی‌تواند بدون توجه به جنبه‌های اخلاقی صورت پذیرد، زیرا پیوند آموزش و اخلاق، پیوند استوار و ناگسستنی است. پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «بالتعلیم ارسلت» یعنی: «من برای تعلیم فرستاده شده‌ام» و در جایی دیگر می‌فرمایند: «إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ» [براستی که من مبعوث شده‌ام تا شرافت‌های اخلاقی را تمام کنم (و به مردم بیاموزم)]. این بیان نشان دهند پیوند ناگسستنی بین اخلاق و آموزش می‌باشد. اخلاق حافظ فعالیت‌های بشر از میل و گرایش به هرگونه کج‌روی بوده و پایه تربیت انسان می‌باشد (موریس^۱، ۲۰۱۳).

مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان: مرور سیستماتیک براساس مدل رایت

اخلاق جمع خُلق و خُلق می‌باشد این دو واژه در اصل به یک ریشه بازمی‌گردد. خُلق به معنای شکل و صورتی است که انسان با چشم می‌بیند و خُلق به معنای قوا و سجایا و صفات درونی است که با چشم دل دیده می‌شود. به عبارت دیگر گاهی اخلاق به معنی خلق و خوی، رفتار عادت شده و مزاج به کار می‌رود. معنای دیگر این واژه دانشی است که از حسن، قبح، خوبی و بدی رفتار بحث می‌کند (اسفندیاری مقدم و حسن‌لو، ۱۳۸۹). فلاسفه، الهیون و منتقدان اجتماعی در تعریف اخلاق به‌طور عام گفته‌اند: اخلاق یعنی شناخت صحیح از ناصحیح؛ (مقیمی خراسانی، ۱۳۹۴). همچنین اخلاق را چگونگی رفتار در زندگی تعریف کردند. یک تعریف دیگر از اخلاق که تا حدی متفاوت به نظر می‌رسد این است که می‌توان اخلاق را به‌صورت کاربردی در یک سیستم کامل و منسجم از باورها، ارزش‌ها و ایده‌ها تعریف کرد که یک شبکه‌ای را طراحی می‌کند که در چارچوب آن، انواعی از عملکردها در گروه اقدامات بد قرار می‌گیرند و از این‌رو، باید از آن‌ها اجتناب کرد، درحالی‌که یک سری دیگر از اقدامات خوب دانسته می‌شوند و از این‌رو، جایز بوده و باید به آن‌ها عمل کرد (مک دونالد^۱ و همکاران، ۲۰۰۷).

در شرایط کلی، اصول اخلاقی تحت دو عنوان، تئوری و عملی در نظر گرفته می‌شوند. اصول اخلاق تئوری تحت عناوین هنجاری (ساخت قانون)، توضیحی و اصول اخلاقی متا تقسیم‌بندی می‌شوند (داگ و ارسلان تاس^۲، ۲۰۱۵). اصول اخلاقی هنجاری، یک حیطه در رابطه با سنجش استانداردها، اصول، مفاهیم، ارزش‌ها و تئوری‌های اخلاقی می‌باشد؛ اصول اخلاقی توضیحی به توضیح و تعریف تقاضاهای اخلاقی و هنجارهای اخلاقی به‌جای شکل‌گیری آن‌ها توجه دارد. بنابراین یک منبع و اساس را برای اصول اخلاقی هنجاری تشکیل می‌دهند و اصول اخلاقی متا یک نوع از اصول اخلاقی آنالیزکننده /حل‌کننده مفاهیم و فرضیات مربوط به حیطه اخلاقی می‌باشند (داگ و ارسلان تاس، ۲۰۱۵). در رابطه با اصول اخلاق عملی، این اصول اجرای معضلات اخلاقی، انتخاب‌ها، استانداردها، تئوری‌ها و مفاهیم اخلاقی را سنجش می‌نماید که می‌تواند در مشاغل مختلف و در موارد خاصی برای یک مورد

ایجاد شوند. یکی از مهم‌ترین اصول اخلاق عملی؛ اصول اخلاق حرفه‌ای می‌باشد (داگ و ارسلان تاس، ۲۰۱۵).

اخلاق حرفه‌ای شاخه‌ای از علم اخلاق است و موجب تعادل و توافق دو بعد مادی و غیرمادی انسان می‌شود (قائم‌ی و شریعتمداری، ۱۳۹۶). هر مجموعه‌ای دارای کدهای اخلاقی متناسب با ساختار حرفه‌ای خود است که اخلاق حرفه‌ای نام دارد. هدف اصلی این کدهای اخلاقی انتقاد از خود و پیشرفت می‌باشد (ایلداز^۱ و همکاران، ۲۰۱۳). مطالعه اخلاق کسب‌وکار در نیمه دوم قرن بیستم مورد توجه علوم انسانی قرار گرفت (وینز^۲، ۲۰۰۸). اخلاق حرفه‌ای در واقع یک نظام کاربردی است که تلاش می‌کند تضادهای احتمالی را شناسایی نموده و برای آن راهکارهای صحیحی ارائه دهد. به طور خلاصه اخلاق حرفه‌ای به مسائل، اصول و ارزش‌های حاکم بر یک حرفه و عملکرد افراد هنگام انجام وظایف شغلی توجه دارد. با توجه به آنچه گذشت ماهیت اخلاق و اخلاق حرفه‌ای مشخص گردید. رعایت اخلاقیات در سازمان‌های آموزشی یک اصل بدیهی در نظر گرفته می‌شود (ریسانن^۳ و همکاران، ۲۰۱۸). این مهم با توجه به تأثیرات معلم بر فراگیران از اهمیت فزاینده‌ای برخوردار است. معلمان در بهتر یا بدتر شدن ساختار اخلاقی جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، نقش مهمی دارند. معلمان باید یک الگو با رفتارشان برای جامعه خاصی که در آن زندگی می‌کنند، باشند (یونیو، ۲۰۱۸). رعایت اخلاق حرفه‌ای توسط معلمان تضمین‌کننده‌ی سلامت فرآیند یاددهی- یادگیری در سازمان‌های آموزشی است و موجب افزایش تعهد پاسخگویی مدرسان نسبت به نیازهای فراگیران می‌شود (سبحانی نژاد و همکاران، ۱۳۹۶).

اخلاق حرفه‌ای عبارت است از مجموعه قوانین اخلاقی که در وهله اول، از ماهیت حرفه یا شغل به دست آمده است. اخلاق حرفه‌ای، مسئولیت اخلاقی فرد از حیث شغل است. اخلاق در این مفهوم به شغل وابسته است که برحسب تنوع مشاغل، اخلاقیات خاصی را موجب می‌شود: اخلاق پزشکان؛ اخلاق معلمان؛ اخلاق مدیران و ... (قراملکی، ۱۳۸۸: ۱۷۲). معلمان وظایف و مسئولیت‌های اخلاقی دارند که از آن‌ها به نام اخلاق حرفه‌ای معلمی یاد می‌شود.

-
1. Yıldız
  2. Wines
  3. Rissanen

مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان: مرور سیستماتیک براساس مدل رایت

اخلاق حرفه‌ای معلمی مؤلفه‌هایی دارد که به‌طور عمده به دو بخش وظایف اخلاقی معلم در انجام نقش تعلیمی که به عهده دارد و وظایف اخلاقی معلم در راستای نقش تربیتی که دارد؛ تمرکز دارند (ایمانی پور، ۱۳۹۱).

امروزه مردم برای رفتار معلمان و سازمان آموزش و پرورش اهمیت بسیاری قائل‌اند (داودی و بهادری، ۱۳۹۶). والدین و سیاست‌گذاران آموزشی انتظار دارند که معلمان به اصول اخلاقی آگاه باشند (بولاول، ۲۰۱۱) و در این میان سعی شده که استانداردهای اخلاقی معلمان یا به عبارت دیگر کدهای اخلاق حرفه‌ای در امر آموزش مورد توجه قرار گیرد.

مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای یک راهنما برای افراد در مشاغل است بنابراین اصول اخلاق حرفه‌ای پیش‌بینی می‌نمایند که یک حرفه باید بوسیله افراد شایسته مطابق با نیازهای حرفه، ویژگی‌ها و مقام و مرتبه‌شان انجام شود (یونیو، ۲۰۱۸). اجرای اصول اخلاق حرفه‌ای یک مسئله در مورد نگرش در رابطه با این است که آیا افراد از این قوانین اخلاقی پیروی می‌نمایند یا نه. بوسیله رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای علائق مربوط به یک حرفه حفظ می‌شوند و درخواست‌های اعضای خدماتی و دریافت‌کنندگان خدمات می‌توانند به طور مناسبی برآورده شوند. با شناسایی مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان می‌توان گام اساسی در تدوین منشور اخلاقی برای این گروه شغلی را برداشت.

روش

روش مقاله حاضر مرور سیستماتیک^۱ است که برای تجزیه و تحلیل مطالعات مربوط با اخلاق حرفه‌ای معلمان استفاده شده است. مرور سیستماتیک یک روش استاندارد برای بررسی سؤالات و یافته‌های چندین پژوهش می‌باشد (بولاند^۳ و همکاران، ۲۰۱۴). مرور سیستماتیک روشی صریح برای شناسایی، ارزیابی و تجزیه و تحلیل کارهای انجام شده توسط پژوهشگران، محققان و دانش‌پژوهان می‌باشد (اوکولی و چبرام^۴، ۲۰۱۱). مطالعاتی که در مرور سیستماتیک می‌توانند مور ارزیابی قرار گیرند باید به صورت برخط منتشر شده باشد و حاصل کارهای میدانی و پژوهشی باشد. از این رو حوزه پژوهش شامل کلیه مقالات علمی معتبر در زمینه

-
1. Bullough
  2. Systematic Review
  3. Boland
  4. Okoli & Schabram

مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان می‌باشد. در این راستا با توجه به اینکه رویکرد آموزش و تدریس در سال‌های معاصر دچار تحولات بسیاری شده و توقعات از معلمان تغییر زیادی داشته، لذا کلیه مقالات منتخب این پژوهش نیز بر اساس این فاصله زمانی است. از سویی دیگر برای فراهم آوردن اطلاعات مورد نیاز، از فرم کاربرگ طراحی شده توسط محقق برای گزارش و ثبت اطلاعات پژوهش‌های اولیه استفاده گردید. برای مرور سیستماتیک اسناد و مدارک علمی موجود در زمینه پژوهش از تحلیل محتوا به شیوه مقوله‌بندی استفاده شد. داده‌های بدست آمده از این پژوهش بر اساس کدگذاری در سه سطح باز، محوری و منتخب مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. در پژوهش حاضر، جهت تحلیل یافته‌ها از الگوی هفت مرحله‌ای الگوی رایت، روکاوایانا و پیکرینگ (۲۰۰۷) استفاده شده است.

برای اطمینان از نحوه کدگذاری‌ها از چهار نفر ارزشیاب جهت کدگذاری مجدد یافته‌ها استفاده شد که به منظور تایید از روش اسکات (۲۰۱۲) استفاده شد که در این پژوهش میزان توافق بین ارزشیابان عدد ۷۹ بدست آمد که نشان دهنده ۷۹ درصد توافق بین ارزشیابان در کدگذاری‌ها بود.

$$C.R = \frac{85+79+80+72}{4 \times 99} \times 100 = 79/79$$

$$C.R = \frac{\text{تعداد مقوله مورد های توافق}}{\text{تعداد کل مقوله ها}} \times 100$$

در ادامه به فراخور این بخش پژوهش به‌طور خلاصه به پنج مرحله نخست مدل با توجه به موضوع پژوهش پرداخته می‌شود:

گام اول: تنظیم سوال پژوهش:

برای تنظیم سوال، اولین گام برای پژوهشگران تمرکز بر سؤالات مطالعه است. سؤالات مورد مطالعه و پارامترهای آن در جدول شماره ۱ تنظیم شده است.

مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان: مرور سیستماتیک براساس مدل رایت

جدول ۱: سؤالات پژوهش و پارامترها

پارامترها	تنظیم سؤال
چه چیزی (سؤال مورد مطالعه)	سؤال اصلی: مؤلفه‌های اخلاقی معلمان چه می‌باشد؟ سؤالات فرعی الف: کدهای اخلاق حرفه‌ای معلمان چه می‌باشد؟ ب: کدهای اخلاق حرفه‌ای آموزش دهندگان در ابعاد مختلف در پیشینه پژوهشی چگونه است؟
چه کسی (جامعه مورد مطالعه)	در این پژوهش چندین پایگاه داده و موتور جستجوی مختلف مورد بررسی قرار گرفت.
چه یافته‌ها و نتایج	مطالعاتی مورد تحلیل قرار می‌گیرند که یافته‌های آن‌ها مرتبط با کدهای اخلاقی معلمان باشند.
چه وقت (محدودیت زمانی)	مطالعات مورد بررسی در این پژوهش از سال ۲۰۰۰ به بعد می‌باشد.
چگونگی (روش گردآوری مطالعات)	در این پژوهش روش مرور سیستماتیک مورد استفاده قرار گرفته است. همچنین با در نظر گرفتن معیارهایی مقالات مناسب وارد فرایند مطالعه شده و مطالعات نامناسب از فرایند مطالعه خارج شده است.

گام دوم: تعیین پروتکل یا قرارداد انجام کار

در این مرحله محقق به منظور کاهش سوگیری به تعیین انجام روش‌های مرور، قبل از بازیابی متون مربوط می‌پردازد. ابتدا پژوهشگر سطح مطالعات را مشخص می‌کند. این مرحله به داوری درباره تعیین مطالعات مرتبط با نیازهای دانشی اختصاص دارد. داوری که نیازمند تدوین ملاک‌هایی برای گزینش و دسته‌بندی مطالعات است (موفت^۱، ۲۰۱۵).

لف: معیارهای ورود^۲ به این پژوهش شامل موارد ذیل می‌باشد:

۱- مقالات انتشار یافته در زمینه کدهای اخلاقی معلمان

1. Moffet
2. Inclusion Criterion
۱۵۳

۲- تحقیقات بایستی داده‌ها و اطلاعات کافی را در ارتباط با اهداف پژوهش، گزارش کرده باشند، از این رو کیفیت یک پژوهش جهت بررسی در این مقاله گزارش کدهای اخلاق- حرفه‌ای در امر آموزش می‌باشد.

۳- تحقیقاتی که فرایند بررسی تخصصی را زیر نظر داوران متخصص طی می‌کنند و به صورت مقاله کامل از طریق برخط و یا به طور کامل چاپ شده، باشند.

ب: معیارهای خروج به این مقاله شامل موارد ذیل می‌باشد:

۱- پژوهش‌هایی که اطلاعات کافی در زمینه اهداف این تحقیق گزارش نداده بودند، به عبارت دیگر پژوهش‌هایی که صرفاً به بررسی رابطه اخلاق حرفه‌ای معلمان با سایر متغیرها به صورت کمی پرداخته بودند.

۲- پژوهش‌هایی که فاقد کیفیت لازم علمی بودند و در مجلات و کنفرانس‌های بی اعتبار انتشار یافته‌اند.

۳- مقالاتی که در بازه زمانی پژوهش قرار نگرفته باشند به عبارتی از سال ۲۰۰۰ میلادی به قبل چاپ شده و اطلاعات آن برای زمان حال مفید نبوده و قدیمی باشند.

گام سوم: جستجوی متون:

این مرحله به جست و جوی منابع مربوط با نیاز اصلی پژوهش اختصاص دارد (پراشر، ۲۰۱۵). از این رو ابتدا کلیه مقالات علمی معتبر از طریق جست و جوی کلید واژه‌های پژوهش از طریق پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی از جمله؛ Google، Sid، Normagas، Magiram، پرتال جامع علوم انسانی، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران و جویشگر فارسی علم نت و همچنین پایگاه‌های اطلاعاتی در خارج از جمله؛ Emerald، Scopus، ProQuest، Science Direct، Scientific Information Database، Sage، Eric و Google Scholar، Taylor & Francis، Worldscientific، Springerlink، Wiley، شناسایی شدند و با توجه به هدف تحقیق منابع مرتبط حفظ و منابع غیرمرتبط حذف شد. به منظور بالابردن کیفیت کار، جست و جوی مقالات توسط دو نفر که آشنایی کامل به روش‌های جست و جو و منابع اطلاعاتی داشتند به صورت جداگانه انجام شد. از سوی دیگر

مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان: مرور سیستماتیک براساس مدل رایت

سه نفر خبره در زمینه برنامه‌ریزی درسی و آموزش بر کلیه روند اجرای کار نظارت داشتند. همچنین این پژوهش با تکیه بر منابع داخلی و خارجی و بر پایه مقالات علمی-پژوهشی منتشر شده تدوین شد و انتخاب این دسته از منابع از این رو بوده که این مقالات فرایند بررسی تخصصی را زیر نظر داوران متخصص طی می‌کنند و این حاکی از اعتبار نتایج آنها است. واژه‌های کلیدی جستجو شده در این پژوهش در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

جدول ۲: واژگان کلیدی مورد استفاده در جستجو

فارسی	انگلیسی
اخلاق حرفه‌ای معلمان	Professional Ethics of Teachers
مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان	Elements of Teachers' Professional Ethics
کدهای اخلاقی آموزش	Ethical codes of education
مؤلفه‌های اخلاقی تدریس	Ethical components of teaching

گام چهارم: استخراج پژوهش‌ها و منابع داده

در این گام از یک فرم استاندارد استفاده شد، قسمت‌هایی که در فرم مورد نظر بود عبارتند از: منبع (شامل نام مجله، عنوان مقاله و نویسنده)؛ هدف (هدف از مطالعه)؛ روش‌شناسی و نتایج کلی. برای انتخاب منابع مناسب کلید واژه‌های مورد نظر در هر یک از پایگاه‌ها مورد جستجو قرار گرفت. لازم به ذکر است کل مقالات به دست آمده با در نظر گرفتن معیارهای ورود، ۶۲۳ مطالعه (فارسی و انگلیسی) بود که پس از بررسی تمامی آنها و در نظر گرفتن معیارهای خروجی از منظر معیار محتوا و اعتبار نهایتاً نتایج استخراج شده از ۲۹ مطالعه (۲۲ پژوهش خارجی و ۷ پژوهش داخلی) مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. در ادامه در جدول ۳ به عنوان نمونه نحوه بررسی چند پایگاه اطلاعاتی و نحوه بررسی مقالات آورده شده است.

جدول ۳: نحوه جستجو و معیارهای ورود و خروج مطالعات

تعداد یافته نهایی	معیارهای خروج مطالعه	تعداد یافته اولیه	معیارهای ورود به مطالعه		استراتژی	پایگاه
			فیلتر مرحله دوم	فیلتر مرحله اول		
۷	نامرتب از نظر محتوا	۴۲	Article text, Invalid article, Book chapter & Thesis	Article title, Abstract, Keywords /2000 to present	Professional Ethics of Teachers	Scopus
۲	نامرتب از نظر محتوا	۷۶	Article text, Invalid article, Book chapter & Thesis	Article title, Abstract, Keywords /2000 to present	" Elements of Teachers' Professional Ethics "	Sage
۰	نامرتب از نظر محتوا	۷	متن مقاله ، مقاله بی اعتبار، فصل کتاب و پایان نامه	عنوان مقاله ، چکیده ، کلید واژه ها / ۱۳۸۰ تا کنون	اخلاق حرفه‌ای معلمان	پورتال جامع علوم انسانی
۰	نامرتب از نظر محتوا	۱	متن مقاله ، مقاله بی اعتبار، فصل کتاب و پایان نامه	عنوان مقاله ، چکیده ، کلید واژه ها / ۱۳۸۰ تا کنون	مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان	SID
۲	نامرتب از نظر محتوا	۶۶	متن مقاله ، مقاله بی اعتبار، فصل کتاب و پایان نامه	عنوان مقاله ، چکیده ، کلید واژه ها / ۱۳۸۰ تا کنون	مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان	نورمگز

گام پنجم: ارزیابی کیفیت

هر مطالعه‌ای که صورت می‌پذیرد، باید از اعتبار و عینیت قابل قبولی برخوردار باشد؛ مطالعات کیفی و مرور سیستماتیک از این قاعده نیز مستثنی نیست. در مطالعات مرور سیستماتیک

مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان: مرور سیستماتیک براساس مدل رایت

جستجوی جامع منجر به پیدا کردن بسیار زیادی از مطالعات مربوطه خواهند شد ولی از آنجایی که کلیه این مطالعات از کیفیت کافی و مناسبی برخوردار نمی‌باشند باید پیش از بررسی، منابع توسط معیارهای ورود و معیارهای خروج در نظر گرفته شده در پژوهش هر یک از مطالعات پیش از ورود به تحلیل با ابزار مناسب و از نظر معیارهای تعریف شده مورد بررسی قرار بگیرد و تنها مواردی که کیفیت لازم را دارند مورد تحلیل و بررسی قرار گیرند. در این پژوهش از چک لیستی که شامل معیارهای مختلف برای ارزیابی کیفیت بالا، متوسط و پائین هر یک از مطالعات اولیه می‌باشد، استفاده شد. هدف از این امتیازدهی به مطالعات به صورت جداگانه، بالا بردن اعتبار مطالعه با ابزار مناسب چک لیست و خروج مطالعات با کیفیت پایین از فرایند پژوهش می‌باشد. در جدول شماره ۴ نمونه‌ای از چک لیست ارزیابی از ۵ مورد از مطالعات بر اساس الگوی کارلسون و همکاران آورده شده است (کارلسون^۱ و همکاران، ۲۰۰۷).

جدول ۴: نمونه‌ای از چک لیست ارزیابی ۵ مطالعه بر اساس الگوی کارلسون و همکاران (۲۰۰۷)

ردیف	معیار	مطالعه ۱	مطالعه ۲	مطالعه ۳	مطالعه ۴	مطالعه ۵
۱	استراتژی نمونه‌گیری	✓	✓	✓	✓	✓
۲	روش گردآوری داده	✓	✓	✓	✓	✓
۳	نحوه تجزیه و تحلیل داده‌ها	✓	-	✓	✓	✓
۴	تناسب طرح تحقیق با هدف تحقیق	✓	-	✓	✓	✓
۵	بیان روشن یافته‌ها	✓	✓	✓	✓	✓
۶	توجه مناسب نتیجه تحقیق	-	-	✓	-	✓
۷	تجانس بین پارادایم‌های هدایت کننده پروژه تحقیقاتی با روش‌های انتخاب شده	✓	✓	✓	✓	✓
۸	درجه کیفیت (بالا، متوسط، پایین)	بالا	پایین	بالا	متوسط	بالا
۹	ملاحظات		نیازمند قضاوت توسط پژوهشگر سوم			

در این مرحله منابع استخراج شده حداقل توسط دو پژوهشگر به صورت مستقل مورد مطالعه و از نظر معیارهای بیان شده در جدول شماره ۴ مورد بررسی قرار گرفتند. در صورت رد شدن مطالعه‌ای، دلیل رد شدن آن ذکر می‌گردد و در صورت اختلاف نظر بین دو نفر پژوهشگر، نفر سوم به عنوان داور در نظر گرفته می‌شود.

یافته‌ها

در این بخش به فراخور هدف آن به مرحله ششم و هفتم مدل رایت و همکاران (۲۰۰۷) در پژوهش حاضر پرداخته می‌شود.

گام ششم: تحلیل داده‌ها

باتوجه به یافته‌های حاصل از تحقیقات مرتبط با هدف مقاله، ابتدا کلیه مؤلفه‌ها از طریق فرآیند کدگذاری باز استخراج می‌شوند؛ از این رو باتوجه به فرآیند، کدگذاری حاصل از مرحله اول، در این بخش ابتدا در جدول ۵ اقدام به شناسایی مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان پرداخته می‌شود.

جدول شماره ۵: مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان

ردیف	محقق / محققین	سال	مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان
۱	Freeman	2000	احساس مسئولیت اخلاقی، توانایی استدلال و حل تعارضات
۲	Pinar	2002	عدالت در ارزشیابی، توجه به پژوهش و اخلاق پژوهشی، عدم استفاده شخصی از اموال
۳	Kocabas & Karakose	2009	احترام، عدالت و صداقت
۴	Robert & Bullough	2011	سازمان دادن مناسب درس‌ها، احترام و توجه به هنجارهای اجتماعی و توجه به قوانین سازمانی
۵	Boon	2011	دانش حرفه‌ای، توجه به فرهنگ، پذیرش زمینه‌های فرهنگی و مذهبی فراگیران، اجتناب از سوء استفاده از منابع، توجه به دانش-آموزان با نیاز خاص، الگوی مناسب برای آموزش اخلاق به فراگیران، احترام به همکاران، عدم تضعیف جایگاه سایر همکاران نزد دانش‌آموزان، ارتباط مناسب با والدین و گزارش تحصیلی به آنها، توجه به شرایط فراگیران، رازداری، عدم توهین به دانش‌آموز، عدم آزار دانش‌آموز در برابر دوستان و همکاران، عدم سوء استفاده جنسی از فراگیران، نکشیدن سیگار در محل کار، عدم تبعیض

ردیف	محقق / محققین	سال	مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان
			نژادی و اقلیتی و توجه به تفاوت فردی فراگیران
۶	Forster	2012	احترام، دانش حرفه‌ای و الگوی اخلاقی
۷	Pantic & Wubbels	2012	رعایت اصول دموکراتیک و رعایت صداقت در تدریس
۸	Seghedin	2012	طراحی مناسب کلاس درس، تشویق یادگیری، ارزیابی مناسب یادگیری، کمک به بهبود یادگیری فراگیران، ارتباطات مناسب با فراگیران و رعایت احترام متقابل و عدم استفاده ابزاری از ارزشیابی
۹	Siegel et Al	2012	اطلاع رسانی مناسب به فراگیران، عدم تأثیر حضور در کلاس، رابطه مناسب با فراگیران، عدم سوء استفاده جنسی برای نمره، عدم تبعیض، رازداری، عدالت در ارزشیابی، عدم شوخی نامناسب، حضور به موقع در کلاس، حفظ اسرار در پژوهش، حفظ مالکیت مادی پژوهش، عدم تغییر داده‌ها، صداقت در گزارش داده و نتایج و در نظر گرفتن امنیت نمونه تحقیق
۱۰	Chapman et Al	2013	احترام به شخصیت فراگیر، خیرخواهی، عدالت، صداقت، بی‌طرفی سیاسی، تعهد و مسئولیت‌پذیری، همدلی و مهربانی، صبر، استدلال و درک مناسب، فروتنی، تفکر خلاقانه، التزام به آموزش ارزش‌ها، ظاهر مناسب، توجه به ارزش‌های جامعه و دادن حق انتخاب به فراگیر، رعایت قوانین و حفظ منزلت معلمی
۱۱	Shapira	2013	صداقت، رعایت اصول دموکراتیک در کلاس و ایجاد محیط ارتقاء دهنده رشد فراگیر
۱۲	Fisher	2013	آشنایی و التزام با اهداف آموزش و پرورش، توجه به ارزش‌های جهانی و اجتماعی، قابلیت اطمینان، احترام به دانش‌آموزان و همکاران، عدم تبعیض در رفتار، صداقت و نجابت و اشتراک گذاری دانش شخصی
۱۳	Ngang & Chan	2015	تفکر انتقادی، تشویق کار گروهی و مدیریت اطلاعات
۱۴	Boon & Maxwell	2016	درک وظایف حرفه‌ای خود، حساسیت به مسائل اخلاقی، آگاهی دانش‌آموزان از قوانین کلاس، ارتقای توانایی‌های حرفه‌ای خود، تشویق دانش‌آموزان به امور اخلاقی، صداقت، عدالت و همدلی با فراگیر

ردیف	محقق / محققین	سال	مؤلفه‌های اخلاق حرفه ای معلمان
۱۵	Maxwell and Schwimmer	2016	رعایت انصاف در برخوردها، اشتراک گذاری دانش، توجه به توسعه همه ابعاد فراگیر، توجه به ایمنی دانش‌آموزان، توجه به قوانین، انتقادپذیری، وفای به عهد، حفظ شان معلمی، عضویت در انجمن‌های علمی، انگیزش شغلی، ارتباط با والدین، ارتقا مهارت-های شهروندی، عدم دریافت پاداش غیر رسمی، توجه به توسعه حرفه‌ای خود و توجه به سلسه مراتب اداری
۱۶	Zhaolin	2017	برخورد مناسب با فراگیر، شادبودن، دوست داشتن کار، تهیه مواد تدریس، انعطاف پذیری در برنامه‌ها، برنامه‌ریزی، توجه به استقلال فراگیران در یادگیری، عدم تبعیض، انصاف و عدالت، خلاقیت در کار، عدم سرزنش فراگیران، مشارکت با والدین و رعایت حد و مرز هدیه و فداکاری
۱۷	Akcamete et Al	2017	آگاهی از وظایف حرفه‌ای، احترام به ویژگی‌های فرهنگی و تفاوت‌های زبانی، توسعه صلاحیت‌های حرفه‌ای خود، عدم سوء استفاده روان‌شناختی و جسمی، فراهم کننده شرایط برای افراد با نیازهای خاص، استفاده از روش‌های آموزش متنوع، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش، انتقاد پذیر، عدم تبعیض بین فراگیران، رازداری، احترام به عزت نفس فراگیر، اطلاع رسانی و ارتباطات با والدین
۱۸	Al-Hothali	2018	خوش قول، روحیه شاد در کار، توجه به توسعه حرفه‌ای خود، عدالت، صداقت، علاقه به تدریس، تعهد به کار، عمل به مقررات و قوانین مدرسه، تعهد به رعایت نظم و انضباط در مدرسه، گفتار مناسب، توجه به اصل اعتدال، توجه به اصول دموکراتیک، عدم تبعیض، عدم تعصب قومی، مذهبی و اجتماعی، صبور، الگوی اخلاقی فراگیران، عدم سوء استفاده جنسی از فراگیر، عدم تنبیه روحی و جسمی، علاقمندی به پیشرفت فرهنگی جامعه، توجه به آگاهی فرهنگی جامعه، آموزش ارزش‌ها برای ثبات میهن، توجه به آگاهی مذهبی جامعه، برخوردهای اجتماعی مناسب، کمک حرفه‌ای به همکاران، احترام به همکاران و مقامات، حفظ اسرار والدین فراگیران و فراگیران، مشتاق به تعامل با والدین و مدرسه و دادن گزارش تحصیلی به والدین

ردیف	محقق / محققین	سال	مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان
۱۹	Ashraf et Al	2018	آزمون متناسب با آموزش، توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان، رعایت عدالت در ارزشیابی و عدم تحقیر دانش‌آموزان
۲۰	Shapira – Lishchinsky	2019	مراقبت از یادگیری دانش‌آموزان، تعامل با همکاران، رعایت قوانین، حرفه‌ای بودن معلم و متخصص بودن او
۲۱	Soleimani & Lovat	2019	رابطه متعادل با فراگیران، سر وقت بودن و آموزش مؤثر، توجه به تمام ابعاد دانش‌آموز، توجه به تفاوت‌های فردی فراگیران، احترام به عزت نفس فراگیر، احترام به پیشینه‌های فرهنگی و اعتقادات مذهبی فراگیران، ایجاد محیط یادگیری خوشایند، ایجاد محیط یادگیری شاد، عدم تبعیض بین فراگیران و احترام به عقاید
۲۲	Shapira – Lishchinsky	2020	رعایت انصاف، احترام به دیگران، رازداری، مشارکت معلمان در پیشرفت مدرسه، یادگیری مشارکتی با همکاران، رعایت حریم خصوصی همکاران، برقراری روابط سالم با همکاران، اطلاع‌رسانی به والدین، رازداری، رعایت قوانین مدرسه و تعادل بین وجدان و قوانین
۲۳	مطلبی‌فر و همکاران.	۱۳۹۰	آموزش کارآمد، تنوع در ارائه محتوا، تعامل حرفه‌ای، توجه به رشد همه‌جانبه دانشجویان، احترام به همکاران، ایجاد فضای بحث مناسب در کلاس و ارزشیابی مناسب
۲۴	سبحانی‌نژاد و همکاران	۱۳۹۳	شناخت ابعاد مختلف یادگیرنده، اشراف بر محتوا، تسلط بر روش-های تدریس، ارزشیابی استاندارد و رعایت قوانین آموزشی
۲۵	حاج خزینه	۱۳۹۵	احترام، صداقت، عدالت، قانون‌مداری، مسئولیت‌پذیری، وفاداری و حفظ کرامت انسانی
۲۶	میرکمالی و حاج‌خزینه	۱۳۹۷	صداقت، عدالت، مسئولیت‌پذیری، حفظ کرامت انسانی، احترام، قانون‌پذیری و وفاداری.
۲۷	حسن‌پور و همکاران	۱۳۹۷	پرهیز از قضاوت، انتقاد‌پذیری، عدم تبعیض، عدالت‌خواهی، حفظ اسرار، رعایت حرمت، مسئولیت‌پذیری و ارزشیابی هماهنگ
۲۸	بادله و ساکی	۱۳۹۷	تخصص کافی، برنامه‌ریزی و با برنامه بودن، مدیریت صحیح کلاس، احترام به قومیت‌ها، عدم تاخیر استاد هنگام ورود به کلاس، متکلم‌الوحده نبودن استاد و روش مشارکتی، احترام، به‌روز بودن استاد، محبت و همدلی، روش تدریس مناسب، رعایت زمان قانونی کلاس

ردیف	محقق / محققین	سال	مؤلفه‌های اخلاق حرفه ای معلمان
۲۹	قنبرپور و همکاران	۱۳۹۸	اجتناب از مادی‌گرایی، ایمان و تقوا، مهربانی، سخاوت، عدالت، صمیمی و خون‌گرمی، مسئولیت‌پذیری، آگاهی از عواطف و افکار، اعتماد به نفس، شناخت نقاط ضعف و قوت خود و آگاهی از استعداد، حفظ کرامت دانش‌آموز، بهبود یادگیری و سازگاری آن با نیاز دانش‌آموز، ترویج رفتار و نگرش مثبت به دانش‌آموز، ارزیابی منصفانه، توجه به رشد همه جانبه، احترام به دیدگاه دانش‌آموز، احترام به اولیا، اعتماد به اولیا، اطلاع رسانی به والدین، احترام به تفاوت فردی، پذیرش انتقاد و شکایت والدین، اداره مناسب کلاس درس، داشتن برنامه درسی، داشتن مهارت ارتباطی، احترام به همکاران، داشتن ابتکار، دلبستگی به کار، انضباط، توجه به ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای، توجه به اهداف سازمانی، رجحان منافع سازمانی بر منافع شخصی، انجام وظایف محوله، رعایت مقررات حرفه‌ای، پاسخگو بودن به حقوق شهروندی، انجام امور عام المنفعه، ارتقای هویت مذهبی، انتقال و پرورش میراث فرهنگی، توسعه اخلاق در جامعه، الگوی صداقت و درایت، تعهد به بنیان‌های فکری و اخلاقی اسلام و تعهد به قانون

مرحله هفتم: ارائه نتایج ترکیب

در این بخش، باتوجه به فرآیند مرور سیستماتیک در یک نمای کلی از مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان مورد بررسی قرار می‌گیرد. ابتدا در قسمت فرآیند مرور سیستماتیک استخراج مؤلفه‌ها اخلاق حرفه‌ای صورت گرفته به این شکل که ابتدا توصیفات کلیه مؤلفه‌ها از طریق فرآیند کدگذاری باز شناسایی می‌شود و سپس در قسمت فرآورده، از آنجا که هدف این بخش ترکیب کلیه یافته‌های علمی در یک موضوع خاص و رسیدن به یک انسجام واحد است. در بخش ارائه نتایج ترکیب ابتدا تحلیل کیفی کدهای باز در کنار هم قرار گرفته و با کدگذاری مجدد، موارد همپوشی و قرابت معنایی باهم ترکیب شده و مؤلفه‌ها (کدهای محوری) استخراج می‌شود. در ادامه برای دسته بندی کردن کلیه مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان بر اساس یک مفهوم مشترک از طریق کدگذاری محوری بر مبنای مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای ارائه شده است

مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان: مرور سیستماتیک براساس مدل رایت

که منجر به شناسایی ۴ بُعد (کد منتخب) شد، که نتایج کدگذاری محوری و منتخب در جدول شماره ۶ آورده شده است.

جدول ۶: مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان

کد تحقیقات	کدهای باز	مؤلفه‌های محوری	مؤلفه‌های منتخب اخلاق حرفه‌ای معلمان و اساتید
[۱۵], [۱۸], [۲۵], [۲۶]	وفای به عهد	ویژگی شخصی	بُعد فردی
[۱۶], [۱۸], [۲۹]	شوخ طبعی و روحیه شاد		
[۱۰], [۲۸], [۲۹]	مهربانی و خیرخواهی		
[۱۴], [۲۸]	همدلی و گذشت		
[۱۰]	بی‌طرفی سیاسی		
[۱۴]	حساسیت به مسائل اخلاقی		
[۱۰], [۱۸]	تحمل و سعه صدر		
[۱۵], [۱۷], [۲۷], [۲۹]	انتقاد پذیری		
[۲۷]	پرهیز از قضاوت		
[۱۶], [۱۸]	اعتدال و انعطاف		
[۹]	وقار و منانت (پرهیز از شوخی نامناسب)		
[۵], [۶], [۱۸]	الگوی عملی اخلاق		
[۵], [۱۷], [۱۸], [۲۲], [۲۷]	رازداری		
[۱۲],	قابل اعتماد		
[۳], [۷], [۱۰], [۱۱], [۱۲], [۱۴], [۱۸], [۲۵], [۲۶], [۲۹]	صداقت در گفتار و کردار		
[۱۰]	تواضع و فروتنی		
[۷], [۱۰], [۱۱], [۱۸], [۲۸], [۲۹]	مشورت و نظرخواهی از دیگران (توجه به اصول دموکراتیک)		
[۱۶], [۲۹]	فداکاری		
[۲۹]	اعتماد به نفس		

[۱], [۱۰]	توانایی استدلال	مهارت‌های ادراکی	بعد سازمانی
[۱۰], [۱۳], [۱۶], [۲۹]	تفکر خلاق و انتقادی		
[۲۹]	خودشناسی	تعهد دینی	
[۱۰]	التزام به ارزش‌های دینی		
[۲۹]	تقوای الهی		
[۵], [۱۷], [۱۸], [۲۸]	پذیرش زمینه‌های فرهنگی و مذهبی مختلف		
[۲۹]	اجتناب از مادی‌گرایی		
[۲۹]	ارتقای هویت مذهبی		
[۲۹]	تعهد به بنیان‌های فکری و فلسفی اسلام		
[۱۰]	پوشش مناسب و ظاهر آراسته	آراستگی ظاهری	
[۱], [۱۰], [۲۵], [۲۶], [۲۷], [۲۹]	مسئولیت‌پذیری	تعهد	
[۱۵], [۱۶], [۱۸]	علاقه به کار تدریس		
[۲], [۵]	عدم سوء استفاده از اموال دولتی		
[۴], [۱۴], [۱۷]	ادراک وظایف حرفه‌ای		
[۱۰], [۱۲], [۱۵], [۱۸], [۲۰]	التزام به قوانین و اهداف سازمان		
[۱۸]	توجه به فرهنگ سازمان		
[۲۲], [۲۹]	توجه به ارتقا و پیشرفت مدرسه		
[۲۹]	رجحان منافع سازمانی بر فردی		
[۱۴], [۱۵], [۱۷], [۱۸], [۲۹]	توجه به توسعه حرفه‌ای خود		توسعه حرفه‌ای
[۱۲], [۱۵]	اشتراک‌گذاری دانش		
[۱۳]	مدیریت اطلاعات		
[۱۵]	عضویت در انجمن‌های علمی		
[۲۰], [۲۸]	به روز بودن		

[۵], [۹], [۱۲], [۱۵], [۱۶], [۱۷], [۱۸], [۲۱], [۲۷]	عدم تبعیض در تعاملات با فراگیران	ارتباطات (تعاملات)	
[۳], [۵], [۶], [۸], [۱۰], [۱۲], [۱۶], [۱۷], [۱۸], [۲۱], [۲۲], [۲۳], [۲۵], [۲۶], [۲۷], [۲۹]	احترام به منزلت فراگیران و همکاران		
[۵]	عدم تضعیف جایگاه سایر همکاران نزد فراگیر		
[۱۸]	کمک حرفه ای به همکاران		
[۵], [۱۵], [۱۶], [۱۷], [۱۸], [۲۲], [۲۹]	تعامل مناسب با والدین فراگیران		
[۵], [۹], [۱۷], [۱۸]	عدم سوء استفاده جنسی و روانی از فراگیران		
[۸], [۱۶], [۲۱]	تعامل مناسب با فراگیران		
[۲۰], [۲۲], [۲۹]	تعامل مناسب با همکاران		
[۲۲]	رعایت حریم خصوصی		
[۲۹]	داشتن مهارت های ارتباطی		
[۱۵]	توجه به سلسله مراتب اداری		
[۱۵], [۱۶]	رعایت حد و مرز هدیه		
[۵]	سیگار نکشیدن در مدرسه		
[۵], [۱۸]	توجه به ابعاد اجتماعی - فرهنگی		
[۴], [۱۰], [۱۲]	احترام به هنجارهای اجتماعی		
[۱۸]	علاقه مندی به پیشرفت فرهنگی جامعه		
[۱۰], [۱۸]	توجه به آموزش ارزش ها		
[۱۵], [۲۹]	ارتقای مهارت های شهروندی		
[۲۹]	انتقال و پرورش میراث فرهنگی		
[۱۵]	حفظ منزلت معلمی	مناسبات اجتماعی	
[۱۸]	برخوردهای اجتماعی مناسب		

[۹]	حضور و غیاب مناسب	رعایت قوانین آموزشی	بعد فرآیند یاددهی - یادگیری
[۹], [۲۱], [۲۸]	رعایت زمان ورود و خروج		
[۱۸], [۲۲], [۲۴], [۲۵], [۲۶], [۲۹]	متعهد بودن به آیین‌نامه‌های آموزشی و سازمانی		
[۱۸]	عدم تنبیه روحی و جسمی فراگیر		
[۵], [۲۹]	پیوند محتوا با نیاز فراگیران (توجه به نیازهای آموزشی فراگیران)	محتوا	
[۵], [۶], [۲۰], [۲۴]	اشراف علمی مناسب به موضوع (شایستگی تخصصی)		
[۱۴]	بیان واضح اهداف آموزش	تدریس	
[۱۴], [۲۳], [۲۴], [۲۸]	تسلط بر روش‌های تدریس		
[۱۷], [۲۳]	استفاده از روش‌های متنوع تدریس		
[۱۵], [۲۱], [۲۳], [۲۹]	توجه به رشد همه جانبه شاگردان (شناختی، مهارتی و عاطفی)		
[۲۸]	استفاده از روش‌های فراگیر محور		
[۱۶], [۲۸], [۲۹]	داشتن برنامه تدریس و طرح درس		
[۸], [۱۱], [۱۵], [۲۱], [۲۳]	ایجاد فضای مناسب و امن آموزشی		
[۸]	ترغیب فراگیر به یادگیری و القای اعتماد به نفس به آنها		
[۲۸], [۲۹]	مدیریت و رهبری مناسب کلاس		
[۲۹]	توجه به ابعاد تربیتی		
[۵], [۱۷]	توجه به فراگیران با نیاز خاص		

[۲۴], [۲۹]	شناخت ابعاد مختلف فراگیران		
[۱۷]	استفاده از فناوری در آموزش		
[۱۳]	تشویق کار گروهی		
[۹], [۱۷]	اطلاع رسانی مناسب به فراگیران		
[۸], [۲۰], [۲۹]	توجه به توانمندسازی و یادگیری فراگیران		
[۱۴], [۲۹]	تشویق فراگیران به امور اخلاقی		
[۱۶]	استقلال فراگیران		
[۲۱], [۲۳]	آموزش مؤثر		
[۲۱]	احترام به پیشینه فرهنگی و مذهبی فراگیران		
[۲], [۹], [۱۰], [۱۴], [۱۶], [۱۹], [۲۳], [۲۵], [۲۶], [۲۷], [۲۹]	رعایت عدالت و انصاف در ارزشیابی	ارزشیابی	
[۵], [۱۹], [۲۱], [۲۹]	توجه به تفاوت فردی		
[۸], [۱۹], [۲۳], [۲۴], [۲۷]	ارزشیابی استاندارد		
[۸], [۹]	عدم استفاده از ارزشیابی به عنوان ابزار کنترل		
[۱۹]	تکالیف و ارزشیابی متناسب با اهداف		
[۹]	عدم افشای اطلاعات پروژه		پژوهش
[۹]	صداقت در ارائه نتایج		
[۹]	در نظر گرفتن ایمنی و امنیت نمونه تحقیق		
[۲]	توجه به پژوهش و تألیف		
[۹]	حفظ مالکیت مادی در پژوهش		

بحث و نتیجه گیری

رعایت اخلاق و اخلاقیات در سازمان‌های آموزشی از الزامات سازمانی می‌باشد این مهم با توجه به نقش الگویی معلمان و تأثیرات آن‌ها بر فراگیران از اهمیت فرآیندهای برخوردار است در این مقاله با روش مرور سیستماتیک به تبیین این مؤلفه‌ها پرداختیم. از آنجا که کلیه عوامل و مقوله‌های شناخته شده برای مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان در ابعاد فردی، سازمانی، اجتماعی و فرآیند یاددهی- یادگیری جای می‌گرفته‌اند. بنابراین تمام عوامل در زیر مجموعه این ابعاد سازمان یافته‌اند.

بُعد فردی، منظور از بُعد فردی کلیه عوامل مرتبط با شخص مدرس است. عوامل و ویژگی‌های فردی از مؤلفه‌های اثرگذار مهم در اخلاق حرفه‌ای معلمان و مدرسان می‌باشد (داودی و بهادری، ۱۳۹۶). در پژوهش حاضر مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان در این بُعد، حول محورهای ویژگی‌های شخصیتی، مهارت‌های ادراکی، تعهد دینی و آراستگی ظاهری سازمان یافت. با نگاهی کل‌گرا به یافته‌های پژوهش‌های مختلف می‌توان دریافت که در میان محورهای یاد شده بیشتر به مؤلفه‌های شخصیتی معلمان تأکید شده و کمتر به مهارت‌های ادراکی توجه شده که آن هم محدود به چند تحقیق که بیشتر آنها مربوط به سال‌های اخیر می‌باشند، است. لذا این محور از اخلاق نیازمند توجه بیشتر است. همچنین این بُعد در میان سایر ابعاد دارای بیشترین زیر مؤلفه‌ها و تأکیدات در تحقیقات مختلف می‌باشد لذا این مهم قابل برداشت است که بیشتر اخلاق حرفه‌ای را در جنبه‌های شخصیتی و فردی می‌دانند. تدریس تنها تجارب و دیدگاه‌های علمی مدرس نیست بلکه کل شخصیت و عملکردهای اوست که در ایجاد شرایط یادگیری و تغییر و تحول تأثیر می‌گذارد (سبحانی‌نژاد و همکاران، ۱۳۹۶).

بُعد سازمانی، امروزه رعایت اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌ها از یک مزیت رقابتی محسوب می‌شود (داودی و بهادری، ۱۳۹۶). نتایج پژوهش‌ها در این بُعد نشان داد که می‌توان تمام مؤلفه‌های اخلاقی معلمان در این بُعد را در محورهای تعهد و تعامل خلاصه کرد. این مهم تأکید بیشتر بر تعاملات درون سازمان‌های آموزشی و از طرفی توجه به تعهد حرفه‌ای معلمان و عوامل اثرگذار بر آن در سطوح مدیریتی میانه و کلان نظام‌های آموزشی را می‌رساند. با نگاهی

مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان: مرور سیستماتیک براساس مدل رایت

تحلیلی به یافته‌ها می‌توان دریافت از جمله تازه‌ترین مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان توجه به توسعه حرفه‌ای می‌باشد که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. این یافته‌ها در راستا یافته‌های پژوهش‌های داخلی چون قنبرپور و همکاران (۱۳۹۸) و مطلبی‌فرد و همکاران (۱۳۹۰) می‌باشد.

بعد اجتماعی، احترام به ارزش‌های فرهنگی و درک بنیادی از تنوع فرهنگی از جمله شایستگی‌های دست‌اندرکاران امر آموزش است. یافته‌های پژوهش‌های مختلف در این بعد را می‌توان در محورهای توجه به ارزش‌های اجتماعی و مناسبات اجتماعی معلمان خلاصه کرد. به عبارت ساده‌تر از این نتیجه می‌توان دریافت که احترام ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی (چاپمن^۱ و همکاران، ۲۰۱۳) و توجه به نشر و آموزش آن (الهوتی، ۲۰۱۸) از مؤلفه‌های اخلاقی معلمان است. این مهم در سایه مناسبات اجتماعی معلم شکل می‌گیرد (الهوتی، ۲۰۱۸) و در نهایت سبب بهبود منزلت اجتماعی معلمان (چاپمن و همکاران، ۲۰۱۳) می‌شود. با نگاهی کل‌نگر این فرآیند شبیه دوره و چرخه می‌باشد که هرچه معلمان در توجه و نشر هنجارهای اجتماعی تلاش کنند، منزلت اجتماعی خود را بهبود و حفظ کرده که خود نیز از مؤلفه‌های اخلاقی معلمان است.

بعد فرآیند یاددهی - یادگیری، تدریس یک حرفه اخلاقی است (سنگر، ۲۰۰۸). در این بعد یافته‌های پژوهش‌های مختلف در محورهای اصلی فرآیند یاددهی - یادگیری شامل، رعایت قوانین آموزشی، محتوا، تدریس، ارزشیابی و پژوهش سازمان یافت. با تحلیل پژوهش‌های انجام گرفته در این مورد می‌توان دریافت که در پژوهش‌هایی که معلمان به عنوان نمونه پژوهشی بوده‌اند بیشتر به مؤلفه‌های علمی و تخصصی در زمینه فرآیندهای آموزش اشاره شده اما در پژوهش‌هایی که مؤلفه‌ها را از دیدگاه فراگیران بررسی کرده‌اند بیشتر به مؤلفه‌های رفتاری معلمان چون عدالت در ارزیابی، توجه به تفاوت‌های فردی و استفاده از روش‌های متنوع تدریس اشاره شده است. این یافته آن را می‌رساند که معلمان باید بیشتر به جنبه‌های رفتاری خود در تدریس توجه داشته باشند. این قسمت از یافته‌ها در راستای یافته‌های پژوهش‌هایی چون بادله و ساکی (۱۳۹۷) و حاج خزینه (۱۳۹۵) می‌باشد.

منابع

- اسفندیاری مقدم، علیرضا و حسنلو، سکینه (۱۳۸۹). دیدگاه اعضای انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران نسبت به اصول اخلاق حرفه‌ای کتابداری. فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، (۲۰۱)، ۴۸.
- ایمانی‌پور، معصومه (۱۳۹۱). اصول اخلاق حرفه‌ای در آموزش. اخلاق و تاریخ پزشکی، ۵ (۶)، ۲۷-۴۱.
- بادل، علیرضا و ساکی، رضا (۱۳۹۷). دیدگاه‌های دانشجوی معلمان دانشگاه فرهنگیان درباره اخلاق آموزشی در محیط‌های علمی. مجله اخلاق زیستی، ۸ (۲۷)، ۷-۱۸.
- حاج‌خزینه، مجتبی (۱۳۹۵). ارزیابی اخلاق حرفه‌ای و مؤلفه‌های آن در میان مدارس ابتدایی پسرانه دولتی در شهر تهران. اخلاق، ۶ (۲۲)، ۱۶۳-۱۳۱.
- حسن‌پور، اکبر، نظری، کامران و اکبری، پیمان (۱۳۹۷). طراحی مدل عوامل مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای تدریس. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، ۶، ۸۷-۱۰۱.
- خاکپور، عباس و درویشی، حسین (۱۳۹۵). نقش اخلاق حرفه‌ای معلمان در تقویت انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان. تدریس پژوهی، ۴ (۳)، ۶۲-۴۷.
- سبحانی‌نژاد، مهدی، نجفی، حسن، جعفری هرندی، رضا و فرمیهنی فراهانی، محسن (۱۳۹۳). مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس از دیدگاه دانشجویان: دانشگاه علوم پزشکی قم. راهبرد آموزش در علوم پزشکی، ۷ (۶)، ۴۰۳-۳۹۹.
- عزیزی، نعمت اله (۱۳۸۹). اخلاق حرفه‌ای در آموزش عالی تاملی بر راهبردهای بهبود استانداردهای اخلاقی در آموزش‌های دانشگاهی. راهبرد فرهنگ، ۸ و ۹: ۱۷۳-۲۰۱.
- فرامرزق‌راملکی، احد (۱۳۸۸). درآمدی بر اخلاق حرفه‌ای. تهران: انتشارات سرآمد.
- قائمی، مهناز و شریعتمداری، مهدی (۱۳۹۶). رابطه اخلاق حرفه‌ای با اعتماد آفرینی در میان اعضای هیئت علمی. اخلاق در علوم و فناوری، ۱۲ (۴)، ۱-۱۰.
- قنبرپور، امیر، عباسیان، حسین، آراسته، حمیدرضا و نوابراهیم، عبدالرحیم (۱۳۹۸). طراحی الگوی اخلاق حرفه‌ای معلمان: یک مطالعه آمیخته. نوآوری‌های آموزشی، ۱۸ (۶۹)، ۳۳-۶۰.

مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان: مرور سیستماتیک براساس مدل رایت

محمدداودی، امیرحسین و بهادری، سعید (۱۳۹۶). تعیین عوامل مؤثر بر اثربخشی اخلاق حرفه‌ای از دیدگاه معلمان استان قم. *رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، ۸ (۳)، ۱۶۵-۱۸۶.

مطلبی‌فرد، علیرضا، نوه ابراهیم، عبدالرحیم و محسن‌زاده، ابراهیم (۱۳۹۰). *بررسی و شناسایی نشانگرهای حرفه‌ای و اخلاقی در آموزش و تدریس*. *اخلاق در علوم و فناوری*، ۶ (۴)، ۹-۱. مقیمی خراسانی، علیه (۱۳۹۴). *رابطه اخلاق کار و خلاقیت کارکنان*. *فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری*، ۱۰ (۳)، ۸۵-۹۲.

میرطاهری، لیلا، جمالی، اختر و آراسته، حمیدرضا (۱۳۹۴). *بررسی حیطه‌ها و مؤلفه‌های اصلی توسعه و بالندگی اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مقایسه آن با وضع مطلوب*. *فصلنامه آموزش و توسعه منابع انسانی*، ۲ (۴)، ۱۰۱-۱۲۶.

میرکمالی، محمد و حاج‌خزینه، مجتبی (۱۳۹۷). *ارائه الگوی اخلاق حرفه‌ای برای معلمان مدارس ابتدایی: مطالعه موردی معلمان مدارس ابتدایی پسرانه دولتی در شهر تهران*. *فصلنامه مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*، ۵ (۱۴)، ۳۰-۹.

نصیری ولیک نبی، فخرالسادات و نویدی، پرویز (۱۳۹۵). *رابطه بین اخلاق حرفه‌ای و چابکی سازمان: نقش میانجی توانمندسازی شناختی*. *فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری*، ۱۲ (۲)، ۶۱-۶۹.

نعمتی، محمدعلی و محسنی، هدی سادات (۱۳۸۹). *اخلاق در آموزش عالی: مولفه‌ها، الزامات و راهبردها*. *فصلنامه راهبرد*، ۹ (۶۳-۴۶).

Akcamete, G., Kayhan, N. & Yildirim, A. E. S. (2017). **Scale of professional ethics for individuals working in the field of special education: validity and reliability study**. *Cypriot Journal of Educational Science*. 12 (4), 202-217.

Al-Hothali, H. M. (2018). **Ethics of the Teaching Profession among Secondary School Teachers from School Leaders Perspective in Riyadh**. *International Education Studies*. 11 (9), 47-63.

Ashraf, H., Kafi, Z. & Saeedan, A. (2018). **A Correlational Study: Code of Ethics in testing and EFL Instructors' Professional Behavior**. *International Journal of Instruction*, 11 (1), 283-294.

Boland, A., Cherry, M., Dickson, R. (2014). **Doing a systematic review: a student's guide**. London: Sage.

- Boon, H. (2011). **Raising the Bar: Ethics Education for Quality Teachers**. Australian Journal of Teacher Education, 36 (7), 104-121.
- Boon, H., Maxwell, B. (2016). **Ethics Education in Australian Preservice Teacher Programs: A Hidden Imperative?**. Australian Journal of Teacher Education, 41 (5), 1-20.
- Bullough, R. V. (2011). Ethical and moral matters in teaching and teacher education. **Teaching and Teacher Education**, 27 (1), 21-28.
- Chapman, A., Forster, D., & Buchanan, R. (2013). **"The Moral Imagination in Pre-service Teachers' Ethical Reasoning"**. Australian Journal of Teacher Education, 38 (5), 131-143.
- Dağ, N., & Arslantaş, H. A. (2015). Reasons Preventing Teachers from Acting within the Framework of Ethical Principles. **International Journal of Instruction**, 8 (2), 33- 44.
- Davenport, M., Thompson, J. R., & Templeton, N. R. (2015). **The Teaching of the Code of Ethics and Standard Practices for Texas Educator Preparation Programs**. NCPEA International Journal of Educational Leadership Preparation, 10 (2), 82-95.
- Fisher, Y. (2013). **Exploration of values: Israeli teachers' professional Ethics**. Soc Psychol Educ, 16, 297-315.
- Forster, D. J. (2012). **Codes of Ethics in Australian Education: Towards a National Perspective**. Australian Journal of Teacher Education, 37 (9), 1-17.
- Freeman, N. K. (2000). **Professional Ethics: A Cornerstone of Teachers' Preservice Curriculum**. Action in Teacher Education, 22 (3), 12-18.
- Gottfried, K. M., & Aprix, A. D. (2006). **Ethics for Academics**. The International Journal Social Work Education, 25 (3), 225-244.
- Kocabas, I., Karakose, T. (2009). **Ethics in school administration**. African Journal of Business Management, 3 (4), 126-130.
- Macdonald, D. B., Patman, R. G., Mason-Parker, B. (2007). **The Ethic of foreign policy**. Burlington: Ashgate Publishing, P. 26.
- Maxwell, B., & Schwimmer, M. (2016). **Seeking the elusive ethical base of teacher professionalism in Canadian codes of ethics**. Teaching and Teacher Education, 59, 468-480
- Moffet, J. (2015). **Twelve tips for "flipping" the classroom**. Medical Teacher, 37 (4), 331-336.
- Morris, L., Wood, G. (2013). **A model of organizational ethics education**. Journal of European Business Review, 23 (3), 274-286.

- Ngang, T. K., Chan, T. (2015.) **The Importance of Ethics, Moral and Professional Skills of Novice Teachers**. 6th World conference on Psychology Counseling and Guidance, 14 – 16
- Okoli, C., & Schabram, K. (2010). **A guide to conducting a systematic literature review of information systems research**. Retrieved October 2, 2014, from <http://sprouts.aisnet.org/10-26>.
- Pantic, N. & Wubbels, T. (2012). **Teachers Moral Values and their Interpersonal Relationships with Students and Cultural Competence**. Teaching and Teacher Education, 28, 451-460.
- Pinar, I. (2002). **Research for academicians value ethics: Saint Louis University**. Journal of Business Ethics, 43 (13), 23-32.
- Prashar, A. (2015). **Assessing the flipped classroom in operations management: A pilot study**. Journal of Education for Business, 90 (3), 126-38.
- Rissanen, I., Kuusisto, E., Hanhimäki, E., & Tirri, K. (2018). **The implications of teachers' implicit theories for moral education: A case study from Finland**. Journal of Moral Education; 47 (1), 63-77.
- Robert, V., Bullough, J. R. (2011). **Ethical and moral matters in teaching and teacher education**. Teaching and Teacher Education, 27, 21-28.
- Sanger, M. N. (2008). **What we need to prepare teachers for the moral nature of their work**. Journal of Curriculum Studies, 40, 169–185.
- Scott, W. (2012). **Theory of financial accounting**. (Translated by Ali Parsaeian). Tehran: Terme.
- Seghedini, E. (2012). **Communication – the main component of teaching competence**. International Conference on Education and Educational Psychology, 350-358.
- Shapira - Lishchinsky, O. (2019). **The implicit meaning of TIMSS: Exploring ethics in teachers' practice**. Teaching and Teacher Education, 79 (1), 188 -197.
- Shapira, O. (2013). **Team-based Simulations: Learning Ethical Conduct in Teacher Trainee Programs**. Teaching and Teacher Education, 33, 1-12.
- Shapira-Lishchinsky, O. (2020). **A Multinational Study of Teachers' Codes of Ethics: Attitudes of Educational Leaders**. NASSP Bulletin, 140 (1), 5-19.
- Soleimani, N., & Lovat, T. (2019). **The cultural and religious underpinnings of moral teaching according to English language**

- teachers' perceptions: a case study from Iran.** Journal of Beliefs & Values, 40 (4), 477-489.
- ÜNLÜ, M. (2018). **An evaluation of occupational ethical values of geography teacher candidates in Turkey.** Educational Research and Reviews, 13 (2), 68-73.
- Wines, W. A. (2008). **Seven pillars of business ethics: towards a comprehensive framework.** Journal of Business Ethics, 79 (4), 483-499.
- Yıldız, M. L., Eti, I. & Ercan Gegez, A. (2013). **Perceived Academic Code of Ethics: A Research on Turkish Academics.** Procedia - Social and Behavioral Sciences, 99 , 282 – 293.
- Zhaolin, j. (2017). **Teacher Conduct: A Survey on Professional Ethics among Chinese Kindergarten Teachers.** International Journal of Learning, Teaching and Educational Research, 16 (9), 98-113.

